

[Per Hækkerup.]

man dem for lærlingerådet, og lærlingerådet afgav en udtalelse til ungdomskommissionen, hvori man går ind for dette princip. Det hedder — jeg udbeder mig til-ladelse til et citat — i lærlingerådets skrivelse til ungdomskommissionen:

„at der i rådet er enighed om, at der dels bør sikres lærlinge ferie med løn i læretiden — helst således, at lærlingen på samme måde som efter de gældende regler i lærlingeloven i det enkelte år får lærlingelønnen for det første år udbetalt også under ferien —, dels bør sikres lærlinge ferie med løn i det første år efter læreforholdets afslutning. Der er endvidere i rådet enighed om, at ferieløn for det første år efter læreforholdets ophør mest hensigtsmæssigt tilvejebringes gennem opsparing i de sidste (eventuelt samtlige) læreår“.

Den næste ændring, vi foreslår, er til lærlingelovens § 12, stk. 3, som omhandler spørgsmålet om arbejdstiden, derunder spørgsmålet om skoletid. Vi foreslår, at loven affattes således, at skoletiden indbefattes i arbejdstiden, og at den samlede arbejds- og skoletid ikke må overstige den for de udlærte arbejdere sædvanligt gældende arbejdstid indenfor vedkommende fag. Som forholdet er i øjeblikket, indebærer lærlingeloven og loven om beskyttelse af unge menneskers arbejde af 1925, at lærlingene på arbejdspladsen kan have en længere arbejdstid end den for fagets arbejdere normalt gældende, nemlig op til en halv times såkaldt oprydningarbejde. Når dertil yderligere kommer, at den tekniske skole i de fleste tilfælde er aftenskole, betyder det, at den samlede arbejdsbyrde, man har pålagt lærlingene, der normalt er i alderen fra 15 til 16 og op til 20 år, er en betydelig større arbejdsbyrde end den, der gælder henholdsvis for dem under 15 og for voksne arbejdere.

Vi er af den opfattelse, at børns overgang til arbejdslivet er en proces, der i sig selv kræver en overordentlig stor omstilling og kan medføre overordentlig mange overgangsvanskeligheder. Med den nuværende ordning gør man denne overgangstid vanskeligere, man giver de unge en længere arbejdstid, og i stedet for at forsøge at skabe en glidende overgang gør man disse ungdomsår til særlig krævende år både fysisk og psykisk. Derfor er vi for vort vedkommende enige med ungdomskommissionen i, at loven bør formuleres således, at skoletiden indbefattes i arbejdstiden, og

at aftenskolen afløses af en dagskole. Vi er vel vidende om, at dette naturligvis rejser en række problemer. Erfaringerne herhjemme fra viser dog, at på de forholdsvis begrænsede områder, hvor noget sådant allerede er gennemført, har det virket heldigt. Vi har enkelte fag, der har gennemført en dagskoleundervisning. Dette gælder således i København, hvor bogtrykkerfaget har en dagskole; der er for urmagerne en dagskole i København, som også provinslærlinge kan benytte, under forudsætning af at de selv betaler opholdet. Vi ved, at der i enkelte provinsbyer er gennemført en dagskoleundervisning for landhåndværkere, og endelig har man i forskellige landkommuner en mere modificeret form for dagskoleundervisning. For langt den største del af lærlinge gælder det imidlertid, at de som hidtil må gå på den tekniske aftenskole.

I andre lande har man i vid udstrækning allerede fået gennemført en dagskoleundervisning — tildels ud fra de samme synspunkter, som har fundet udtryk i ungdomskommissionens betænkning —, og det er så meget mere bemærkelsesværdigt, som der i hvert fald for enkelte af disse lande utvivlsomt foreligger overordentlig store objektive vanskeligheder for gennemførelsen af en sådan undervisning.

Vi er vidende om, at det vil volde vanskeligheder. Det vil volde arbejdsmæssige vanskeligheder, hvis lærlingene skal gå i skole i den normale arbejdstid, men det er et spørgsmål, om man ikke ved den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af skoletiden vil være i stand til i hvert fald at modvirke de arbejdsmæssige vanskeligheder, der kunne være forbundet dermed. Ganske særlig er det måske værd at pege på, at hvis man samler den tekniske undervisning til en vis periode af året, vil spørgsmålet, særlig for fag, der er sæsonprægede, utvivlsomt kunne løses på en sådan måde, at det ikke vil volde overvældende store arbejdsmæssige vanskeligheder.

Overfor de arbejdsmæssige vanskeligheder står på den anden side visse skolemæssige fordele, der dog desværre også i visse tilfælde vil være forbundet med skolemæssige vanskeligheder. Rent pædagogisk kan der ikke være tvivl om, at lærlingene vil få betydelig bedre udbytte af såvel skoletiden som af deres arbejdstid — og arbejdstiden er jo et led i lærlingens uddannelse —, hvis man gennemfører dagskoleundervisning. Undervisningen kan tilrettelægges på en betydelig bedre måde, og lærlingene vil være